

บรรณานุกรม

- นิเลาะ แวอุเซ็ง. 2540. “แนวโน้มการบริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540 – 2549)”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณชิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)
- บัณชิตวิทยาลัย. 2541. “หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณชิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรใหม่ 2541 ”. ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษา. (สำเนา)
- ประกิจ ประจนปัจจนึก. 2516. “ การปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณชิต แผนกวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- ประยูรศักดิ์ ชลาชนเคชะ. 2539. มุสลิมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โครงการหอสมุดกลางอิสลามสายสกุลสุลต่านสุลัยมาน.
- พิรยศ ราอิมมูลา. 2545. “ บทบาทสถาบันอูลามาอูและการศึกษาอิสลามปัตตานีในอดีตตั้งแต่ ค.ศ. 1785-1945 ” . ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)
- โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ . 2530. “ ประวัติความเป็นมาและแนวโน้มการศึกษาของพี่น้องชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ”, ในการจัดการศึกษาและแนวทางพัฒนาภาคใต้ หน้า 212-219 . กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.
- รุ่ง แก้วแดง. 2511. “ ทศนคติของโต๊ะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณชิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณชิตพัฒนบริหารศาสตร์. (สำเนา)

วิทยาลัยอิสลามยะลา. 2543. สารวิทยาลัย. ประจำเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2543.

ศิลาปากร, กรม. 2505. ประวัติศาสตร์จังหวัดภาคใต้ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล. ยะลา : ศูนย์
สัมมนาการ เขตการศึกษา 2.

สมาคมนักเรียนเก่าอาหาร, ผู้แปล. 2541. พระมาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย.
มะคินะฮ์ มุเนาะวะเราะฮุ : ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน.

อับดุลรอแม สุหลง. 2547. “ บทบาทของโต๊ะครู : กรณีศึกษาโต๊ะครูหะยีวันอิสรีฟ บิน หะยีวัน
อาลี ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ (สำเนา)

อารีฟีน บินจิ. 2543. ปาตานี ดารุสสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 1. ยะลา : ศูนย์วัฒนธรรมชายแดนภาคใต้.

อิสมาแอ อาลี. 2546. กฎหมายมรดกและพินัยกรรมอิสลาม. ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษา.

ภาษาอาหรับ

Abu Abdullah, ‘Aamir Ibn Abdullah. 2000. Mu ‘jam al-faz al-Aqidah. Riyadh : Makbah
‘Ubaikan.

Abu al- Baqa al- Kafawi, Ayyub Ibn Musa. 1998. al-Kulliyat. 2nd ed. Beirut : al-Risalah.

Abu Yakla, Ahmad Ibn Ali. 1984. Musnad Abi Yakla. 1st ed. Damaskas : Dar al-Makmun li
al-Turath.

al-'Ajluni, Ismail Ibn Muhammad. 1997. Kashf al-Khifa'a. 7th ed. Beirut : Muassasah Risalah.

al-Albani, Muhammad Ibn Nasir al-Din. 1992. Ahkam al-Janaiz. 1st ed. Riyadh : al-Ma 'arif.

_____. 1985. Irwa ul-Ghalil. 2nd ed. Beirut : al-Maktab al-Islami.

al-Andelusi, Umar Ibn Ali. 1985. Tuhfah al-Muhtaj. 1st ed. Dar Hira : Makkah.

al-Ansari, Zakariya Ibn Muhammad. n.d. Fath al-Wahhab. Jeddah : Al-Haramayn.

al-'Asqalani, Ahmad Ibn Ali. 1988. Fath al-Bari fi Sharh Sahih al-Bukhari. 2nd ed. Cairo :

Dar al-Rayyan li al-Turath.

_____. 1995. al-Isabah. Beirut : Dar al-Kutub al- 'Ilmiyah.

_____. 1964. Talkhis al-Habir. Cairo : Sharikat al-Tiba 'ah al-Fanniyah.

al-Bajuri, Ibrahim Ibn Muhammad. 1996. Hashiyah al-Bajuri. 1st ed. Beirut : Dar Ihya

al-Turath.

al-Baihaki, Ahmad Ibn al-Husain. 1999. al-Sunan al-Kubra. Beirut : Dar al-Kutub al-Ilmiyah.

_____. 1990. Shuab al-Iman. 1st ed. Beirut : Dar al-Kutub al-Ilmiyah.

al-Bujairimi, Sulaiman Ibn Muhammad. 1950. Hashiyah al-Bujairimi. Egypt : Mustafa al-Babi

al-Halabi.

- al-Dailami, Shirawaih Ibn Shahar Dar. 1986. al-Firdaus bi Maksud al-Khitab. 1st ed. Beirut : Dar al-Kutub al-Ilmiyah.
- al-Darimi, Abdullah Ibn Abd al-Rahman. 1996. Sunan al-Darimi. 3rd ed. Damaskas : Dar al-Qalam.
- al-Ghazali , Muhammad Ibn Muhammad. 2000. Ihya 'Ulum al-Din. 1st ed. Beirut : Dar al- Sadir.
- al-Haithami, Ali Ibn AbuBakr. 1986. Majma 'a al-Zawaid. Cairo : Dar al-Rayyan li al-Turath.
- al-Hajawi, Muhammad Ibn al-Hasan. 1995. al-Fikr al-Sami. 1st ed. Beirut :Dar al-Kutub al-Ilmiyah.
- al-Hakim , Muhammad Ibn Abdullah. 1998. al-Mustadrak. 1st ed. Beirut : Dar al-Ma ' rifah.
- al-Hamawi, Yaqoot Ibn Abdullah. 1990. Mu 'ajam al-Buldan. 1st ed. Beirut: Dar al-Kutub al-Ilmiyah.
- Ibn Abishaibah, Abdullah Ibn Muhammad. 1989. al-Musonaf. 1st ed. Beirut : Dar al-Fikr.
- Ibn Hanbal, Ahmad Ibn Muhammad. 1998. al- Musnad . Riyadh : Baitu al-Afkar al-Dauliyah.
- Ibn Kathir, Ismail Ibn Kathir. 1997. Tafsir al-Quran al- 'Azccm. Riyadh : Dar 'Aalim al-Kutub.
- Ibn Khuzaimah, Muhammad Ibn Ishak. 1975. Sahih Ibn Khuzaimah. 1st ed . Beirut : al-Maktab Al-Islami.

Ibn Majah, Muhammad Ibn Yazid. 1997. Sunan Ibn Majah. 2nd ed. Beirut : Dar al-Fikr.

Ibn Manzur, Muhammad Ibn Mukarrom. 1993. Lisan al-Arab. Beirut : Muassasat al-Tarikh al-Arabi.

Ibn Mulakkin, Umar Ibn Ali. 1980. Khalasah al-Badr al-Munir. 1st ed. Riyadh : al-Rushd.

Ibn Qaiyim, Muhammad Ibn Abubakar. 1997. Zad al-Maad. 30th ed. Beirut : Muassasah al-Risalah.

Ibn Qudamah, Abdullah Ibn Ahmad. 1997 a. al-Mughni . 3rd ed. Riyadh : Dar Alam al-Kutub.

_____. 1997 b. Raudhatu al-Nazir. 5th ed. Riyadh : al-Rushd.

al-Jauzi, Abd al-Rahman Ibn Ali. 1983. al-'Ilal al-Mutanahiyah. 1st ed. Beirut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.

al-Jirjani, Ali Ibn Muhammad. 1998. al-Ta 'areeFat. 4th ed . Beirut : Dar al-Kitab al-Arabi.

al-Juhaini, Mani ' Ibn Hammad. 1999. al-Mausuah al-Muyassarah fi al-Adyan wa al-Mazahib. 4th ed. Riyadh : Dar al-Nadwah al- 'Alamiyah.

Kuhalah, Umar Ridha. n.d. Mu'jam al-Muallifeen. Beirut : Maktabah al-Muthanna.

al-MuBarakfuri, Muhammad Ibn Abd al-Rahman. 1997. Tuhfab al-Ahwazi. 1st ed. Beirut : Dar al-Kutub al- 'ilmiyah.

al-Munziri, Abd al-Azim Ibn Abd al-Qawi. 1996. al-Targheeb wa al-Tarheeb. 1st ed. Beirut : Dar al-

Kutub al-Ilmiyah.

al-Nawawi, Yahya Ibn Sharaf. 2001 . al-Azkar. 8th ed. Riyadh : Dar al-Huda.

_____. 1997. Sahih Muslim bi Sharh al-Nawawi. 4th ed. Beirut : Dar al-Ma 'arifah.

al-Qari, Ali Ibn Sultan. 1984. al-Masnu ' fi Ma 'arifat al- Hadith al-Maudu 'u. 4th ed. Cairo: Maktabal-Matbuaat al-Islamiyah.

al-Qurtubi, Muhammad Ibn Ahmad. 1956. al-Jami ' li Ahkam al-Quran. Beirut : Dar Ihya al-Turath al- Arabi.

Al- Ramli, Muhammad Ibn Ahmad. 1983. Nihayat al-Muhtaj. Beirut : Dar al-Fikr.

al-Subki, Ali Ibn Abdulwahhab. 1925. Ma'ana Qaul al-Imam al-Mutallibi, in Majmuah al-Rasail al- Muniriyah. S.l. : al-Arabi.

al-Subki, Abdul Wahhab Ibn Ali. 1992. al-Tabaqat al-Shafi 'ayah al-kubra. 2nd ed. Cairo : Hijr

al-Sharbini , Muhammad Ibn al-Khatib. 1997. Mughni al-Muhtaj. Beirut : Dar al-Ma 'arif.

al-Shafi 'I, Muhammad Ibn Idris. 1993. al-Um. 1st ed. Beirut : Dar al-Kutub al-Ilmiyah.

al- Subki, Abdullwahhab Ibn Ali. 1992 . al-Tabaqat al-Shafi 'iyah al-Kubra. Cairo : Hijr.

al-Tabarani, Sulaiman Ibn Ahmad. 1983. al-Mu ' jam al-Kabir. 2nd ed. S.l. : al- 'Ulum wal Hikam.

al-Tabarani, Sulaiman Ibn Ahmad. 1993. Kitab al-Duaa. 1st ed . Beirut : Dar al-Kutub al-Ilmiyah.

al-Tarmizi, Muhamnuad Ibn 'Isa . 1998. Sunan al-Tarmizi. 1st ed. Beirut : Dar Ihya al-Turath al-'Arabi.

al-Zaila 'I, Abdullah Ibn Yusuf. 1994. Takhrij al-Abadith wa al-Athar. Riyadh :Dar Ibn Khuzaimah.

al-Zirikli, Khairuddin. 1999. al- A'alam. 14th ed . Beirut : Dar al- 'Ilm li al-Malayin.

ภาษาไทย

A.Malek, Mohd. Zamberi. 1994. Patani Dalam Tamadun Melayu. 1st ed. Selangor : Percetakan Dewan Bahasa dan Pustaka.

_____. 1993. Umat Islam Patani Sejarah dan Politik. 1st ed. Selangor : Hizbi.

Azra, Azyumardi. 1995. Jaringan Ulama Timur Tengah dan Kepulauan Nusantara. 2nd ed. Bandung : Mizam Khazanah Ilmu – Ilmu Islam.

al-Banjari, Muhammad Arshad Bin Abdullah. n.d. Sabil al-Muhtadin. Penang : Dar al-Ma 'arif.

Bangnara , A. 1977. Fatani Dehulu dan Sekarang. 1st ed. s.l. : Penyelidikan Angkatan Fatani.

Bashah, Haji Abdulhalim. 1994. Raja Campa & Dinasti Jembal Dalam Patani Besar (Patani, Kelantan Dan Terangganu). 1st ed. Kelantan : Pustaka Reka.

Bin Abdul Kadir, Muhd Najib. 2001. " Shaykh Muhammad Bin Ismail Daudi al-Fatani : Peranan dan Sumbangannya Dalam Dakwah Islamiah" In Nadwah Ulama Nusantara 1. Pattani : Kolej Pengajian Islam, Prince of Songkla University.

Bin Abdullah, Muhammad Saghir. 1977. Perkembangan Ilmu Fiqh dan Tokoh – Tokohnya di Asia Tenggara(1). Kalimantan : Ramadhani.

_____. 1990. " Tokoh Syeikh Muhammad Bin Ismail Daudy al-Fatani ", Dakwah May (1990) , 76 – 78.

_____. 1991 a. " Sejarah Ringkas Syeikh Daud Bin Abdullah al-Fatani dan Karya-Karyanya", In Nadwah Ilmiah Tokoh Ulama Peringkat Kebangsaan Kali 4. Kuala Lumpur : Bahagian Hal Ehwal Islam Jabatan Perdana Menteri.

_____. 1991 b. " Mengkaji Karya Besar Kitab al-Bahru al-Wafi", Dewan Bahasa. May (1991) , 10 – 12.

_____. 1991 c. " Matla 'ul Badrain : Kitab Fiqhi Yang Termasyhur di Dunia Melayu", Dewan Bahasa. June (1991) 133 – 144.

_____. 1992. Al 'Allamah Syeikh Ahmad al-Fatani Ahli Fikir Islam dan Dunya Melayu(1). Kuala Lumpur : Khazanah Fathaniyah.

_____. 1996. " Pengenalan Ulama Asia Tenggara Dahulu dan Sckarang", In Seminar Ulama Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur . Kuala Lumpur : Persatuan Ulama Malaysia Cawangan Wilayah Persekutuan.

_____. 2000. Wawasan Pemikiran Islam Ulama Asia Tenggara (1) . 1st ed. Kuala Lumpur :

Khazanah Fathaniyah.

- Bin Abdullah, Muhammad Saghir. 2003. “Syeikh Daud Bin Abdullah al-Fatani”, Majlis Tazkirah Tokoh dan Ulama Islam Kali 2. Johor : Dewan Sekolah Menengah Sains Muar Tanjung Agas.
- Bin Che Daud , Ismail. 1992. Tokoh-tokoh ‘Ulama ‘a Semenanjung Melayu (1). Kelantan. Majlis Ugama Islam dan Adat Istiadat Melayu Kelantan.
- Bin Haji Ahmad , Zakariya. 2002. Matla’ al-Nurain. Kedah : Pustaka Dar al-Salam.
- Bin Mohammad, Abdul Basir. 2001. “Pengaruh Kitab Fath al- Wahhab Kepada Penulisan Kitab Matla’ al- Badrayn : Kajian Tertumpu Kepada Tajuk *Ma Tutlifu al- Baha ‘im*”, In Nadwah Ulama Nusantara 1 . Pattani : Kolej Pengajian Islam, Prince of Songkla University.
- Bin Syukri, Ibrahim. 2002. Sejarah Kerajaan Melayu Patani. Bangi : University Kebangsaan Malaysia.
- Bin Yahya , Abd al-Ghani. 1988. Suluh Matla’ al-Badrayn. Johor : Pustaka Hussain.
- Binti Mohd. Nor, Siti Zalikah. 2001. “Sumbangan Ulama Patani Dalam Perkembangan Ilmu Fiqh” In Nadwah Ulama Nusantara 1 . Pattani : Kolej Pengajian Islam, Prince of Songkla University.
- al-Daudi, Muhammad Bin Ismail. 1984. Matla ‘a al-Badrayn. Pattani : Matba ‘ah Bin Halabi.
- Donwana Taye , 1995. Peranan ‘Ulama ‘a Fatani dalam Bidang Dakwah Islamiyah , M.A.

Pengajian Islam , University Kebangsaan Malaysia. (Unpublished)

Al-Fatani, Daud Bin Abdullah. 1910. Hidayat al- Muta ‘allim. Makkah : al-Matba ‘ah al-Miriyah.

_____. n.d. al-Jawahir al-Saniyah. Bangkok : Matba ‘ah Muhammad al-Nahdi.

_____. n.d. Bughyat al-Tullab. Pulau Pinang : Dar al-Ma‘arif.

Fathi, Ahmad. 2001 a. Pengantar Sejarah Patani. Kelantan : Pustaka Aman.

_____. 2001 b. Ulama Besar dari Fatani. 1st ed. Selangor : University
Kebangsaan Malaysia.

Hasan Madmarn. 2001. Pondok dan Madrasah di Patani. Bangi : University Kebangsaan Malaysia.

al-Muhammadi, Muhammad Uthman. 1987. “ Syeikh Daud Fatani Sebagai Seorang Ulama” ,
Pengasuh. 485 (1987) , 7-14.

Subaimee Sateemae. 2001. Shaykh Daud al-Fatani : Kajian Terhadap Penggunaan al-Quran al-
Sunnah Dalam Penulisannya , M.A. Pengajian Islam ,University Kebangsaan Malaysia.
(Unpublished)

บุคลากรกรม

ชากาเรีย ดุมิแคว. 2547. ถูกเขยของบาบอเซห์คนที่ 6 . 2 กุมภาพันธ์ 2547.

ทองคำ มะหะหมัด. 2547. อาจารย์โรงเรียนมิฟตาฮ์อูลูมิดดีนียะห์ กรุงเทพมหานคร. 13 เมษายน 2547.

ประเสริฐ โค้ดง. 2547. อาจารย์โรงเรียนวิทวานุ์อิสลาม กรุงเทพมหานคร. 11 เมษายน 2547.

มูหัมมัดเศาะฆีร์ บิน อับดุลลอฮฺ. 2546. นักวิชาการอิสลามชาวมาเลเซีย. 27 ตุลาคม 2546.

สมเจตน์ นาคเสวี. 2547. นักวิชาการศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา . 16 สิงหาคม 2547.

อรุณ บุญชม. 2547. อาจารย์โรงเรียนมิฟตาฮุดดุลมิดคีนียะห์ กรุงเทพมหานคร. 30 เมษายน 2547.

อะหมัด ฟัดอี. 2546. นักวิชาการอิสลามชาวมาเลเซีย. 2 พฤศจิกายน 2546.

อิสมาแอ อาลี. 2547. ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 26 เมษายน 2547

อิสมาอีลตุฟี จะปะกียา. 2547 . อธิการบดีวิทยาลัยอิสลามยะลา. 6 เมษายน 2547.

อับดุลเราะมาน จะปะกียา. 2547. โด๊ะครูโรงเรียนบำรุงอิสลาม ปัตตานี. 6 เมษายน 2547.

อับดุลฮาติม ไชชิง. 2547. คณบดีคณะอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา. 1 พฤษภาคม 2547.

อินเทอร์เน็ต

Assaqqaf, alwi. 2004 . al-Dorar al-Saniyah. www.dorar.net./htmls/mhadith.